

2023/0353(NLE)

23.1.2024

OSNUTEK MNENJA

Odbora za ribištvo

za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (BBNJ)
(COM(2023)0580 – C9-xxxx/20xx – 2023/0353(NLE))

Pripravlavec mnenja: Predrag Fred Matić

PA_Leg_Consent

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Ozadje predloga

Evropska unija dejavno sodeluje pri ohranjanju in trajnostni rabi morske biotske raznovrstnosti zunaj nacionalne jurisdikcije prek Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS), znanega kot „Sporazum o BBNJ“.

Proces se je začel leta 2004, med letoma 2016 in 2023 pa je Evropska unija po pooblastilu Sveta vodila pogajanja, na podlagi katerih je bil 19. junija 2023 sprejet Sporazum o morski biotski raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije. EU je ta osrednji sporazum podpisala 20. septembra 2023.

Sporazum o BBNJ se osredotoča na ohranjanje in trajnostno rabo morske biotske raznovrstnosti v skoraj dveh tretjinah svetovnih oceanov in tako prispeva k bolj zdravemu morskemu okolju in ohranjanju dolgoročne donosnosti ribiškega sektorja. Obravnava morske genske vire, delitev koristi, orodja za upravljanje na posameznih območjih, presoje vplivov na okolje in krepitev zmogljivosti.

Ta sporazum kot tretji izvedbeni sporazum v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu za EU posodablja konvencijo, da bi se uskladila z razvojem morske biotske raznovrstnosti od leta 1982. Podpira agendo OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, še posebej cilj 14, in prispeva k cilju svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost, da se do leta 2030 ohrani tretjina svetovnega kopnega in oceanov. Poleg tega pomaga pri izvajanju Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja in Pariškega sporazuma, pri tem pa poudarja sinergijo pri reševanju svetovnih izzivov.

Vsebina predloga

Sporazum o morski biotski raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije obravnava izzive, ki se nanašajo na približno dve tretjini svetovnih oceanov, ki so v skupni lasti, vendar posamezni subjekti nimajo posebnega lastništva. To svetovno skupno dobro se ohranja z zavezujočimi in prostovoljnimi ukrepi, ki se osredotočajo na boljše sodelovanje in usklajevanje med deležniki. Namen Sporazuma je preprečiti izgubo biotske raznovrstnosti, degradacijo ekosistemov in vpliv podnebnih sprememb na morske ekosisteme na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije, ki vključujejo vprašanja, kot so segrevanje, zmanjševanje količine kisika v oceanih, zakisljevanje, onesnaževanje (vključno z onesnaževanjem s plastiko) in netrajnostna raba.

Sporazum poudarja napredek, ki ga je treba doseči pri znanstvenih raziskavah na svetovni ravni, skladnost z obstoječimi odgovornostmi deležnikov in odpravljanje neenakosti, še posebej za države v razvoju. Namen je povečati sodelovanje med regionalnimi pomorskimi organizacijami in regionalnimi organizacijami za upravljanje ribištva,

pa tudi uskladiti Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu z aktualnimi vprašanji in spodbujati trajnostne prakse v svetovnem merilu.

Mnenje pripravljavca mnenja

Pripravljavec mnenja pozdravlja pravočasne in učinkovite ukrepe, določene na petem zasedanju medvladne konference. Meni, da je mednarodni pravno zavezujoč instrument odločilen korak

naprej pri reševanju zapletenih izzivov, ki pestijo morske ekosisteme na svetovni ravni. Zdravo morsko okolje z zdravimi ribjimi staleži in bogato biotsko raznovrstnostjo je izrednega pomena za cvetočo prihodnost ribiških skupnosti.

Pripravljaivec mnenja pozdravlja hiter prenos dogovorjenih splošnih obveznosti iz Sporazuma za učinkovito izvajanje ukrepov, ki spodbujajo skladnost in usklajevanje in ne ogrožajo obstoječih instrumentov, okvirov ali dela svetovnih, regionalnih, podregionalnih in sektorskih organov. Zavezanost usklajevanju in sodelovanju je bistvena za uspešnost Sporazuma in njegovega krovnega cilja ohranjanja in trajnostne uporabe morske biotske raznovrstnosti zunaj nacionalne jurisdikcije.

Pripravljaivec mnenja zato podpira Sporazum v skladu s Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu in njegovo hitro sprejetje, pri tem pa poudarja, da so potrebna skupna prizadevanja za varovanje zdravja in odpornosti morskih ekosistemov na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije.

Odbor za ribištvo poziva Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane kot pristojni odbor, da priporoči odobritev predloga sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Sporazuma na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije (BBNJ).